

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool St-Michiel te KUURNE

Hoofdstructuur	basisonderwijs
Pedagogisch geheel	19562-19571-19588
Instellingsnummer	19562
Instelling	Vrije Basisschool St-Michiel
Directeur	Ilse DESMET
Adres	Gen. Eisenhowerstraat 8 - 8520 KUURNE
Telefoon	056-71.40.99
Fax	056-71.40.99
E-mail	vbs.stmichiel@telenet.be
Website	www.vrijescholenkuurne.be
Bestuur van de instelling	vzw Vrij Kleuter en Lager Onderw. Kuurne
Adres	Gen. Eisenhowerstraat 8 - 8520 KUURNE
Scholengemeenschap	Heule - Kuurne
Adres	Sint-Katrienplein 10_B - 8520 KUURNE
CLB	Vrij CLB Groeninge
Adres	Kasteelstraat 27 - 8500 KORTRIJK
Dagen van het doorlichtingsbezoek	04-11-2013 tot 22-11-2013
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	22-11-2013
Datum bespreking verslag met de instelling	13-12-2013
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Hendrik D'Hulster
Teamleden	Peter De Clerck
Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus.....	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?.....	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	8
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie.....	8
3.1.1.3 Kleuteronderwijs: Nederlands en wiskundige initiatie	8
3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands	12
3.1.1.5 Lager onderwijs: muzische vorming.....	15
3.1.1.6 Lager onderwijs: ICT.....	18
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	20
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	21
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	21
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	23
4.1 Evaluatiepraktijk	23
4.2 Deskundigheidsbevordering.....	24
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	26
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	29
6.1 Wat doet de school goed?.....	29
6.2 Wat kan de school verbeteren?	29
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	30
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	31
8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING.....	31

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leergebieden.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.
In dit luik rapporteert het inspectieteam ook over het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De vrije scholen van Kuurne maakten in het recente verleden heel wat herstructureringen mee. De huidige drie scholen beslisten om vanaf 1 september 2009 op onderwijskundig vlak nauw samen te werken als een pedagogische eenheid. Dat betekent dat de drie directeurs een directieteam vormen en dat ze streven naar eenzelfde onderwijskundig beleid voor alle scholen. Dat heeft als gevolg dat de directeur van de autonome kleuterschool de pedagogisch-didactische leiding op zich neemt van het kleuteronderwijs in vier afdelingen. De twee andere directeurs sturen het pedagogisch-didactisch beleid van twee lagere afdelingen, ze blijven wel nog het kleuteronderwijs volgen. De inspectie stelt vast dat het directieteam heel veel overlegt en als één hecht blok samenwerkt. Het leerkrachtenteam waardeert hen en beschouwt hun samenwerking als een meerwaarde.

Het aantal leerlingen in de scholen is min of meer stabiel, met uitzondering voor één vestigingsplaats kleuteronderwijs. Daar is er een sterke daling van het kleuteraantal met een groot groeiend aandeel allochtone kinderen.

De directies hebben aan de inspectie de wens geuit om de drie scholen niet als afzonderlijke instellingen door te lichten, maar wel als een pedagogische eenheid. Vandaar dat dit verslag slaat op het beleid en de onderwijspraktijk van de drie scholen samen. De vaststellingen en de beoordelingen zijn dus overkoepelend waardoor er geen verwijzingen zijn naar de aparte scholen. In het verslag van de autonome kleuterschool zijn de vaststellingen voor de leergebieden die in de lagere afdelingen werden onderzocht niet opgenomen. De onderwijsinspectie onderzocht in welke mate de kleuterafdelingen zich inspannen om de ontwikkelingsdoelen van Nederlands en wiskundige initiatie na te streven. Ze ging in de lagere afdelingen na of de school erin slaagt om de eindtermen van de leergebieden Nederlands, muzische vorming en ICT te bereiken. Daarnaast was er een onderzoek naar de kwaliteit van de deskundigheidsbevordering, de evaluatiepraktijk en het algemeen beleid.

Het erkenningsonderzoek in de kleuterafdelingen wijst uit dat het kleuteronderwijs aan de verwachtingen van de overheid voldoet voor de onderzochte leergebieden. Ze streeft in voldoende mate de ontwikkelingsdoelen bij de kleuters na. De leerkrachten voorzien hiervoor in een inhoudelijk aanbod dat de verschillende domeinen van zowel het leergebied Nederlands als wiskundige initiatie omvat. Ze doen dit in een doorgaans sterk gestructureerde leeromgeving en vanuit een kindgericht thematisch samengesteld aanbod. De leerkrachten bewaken de leerplangerichtheid van het aanbod en sturen bij waar nodig. De kinderen worden in het wiskundig denken uitgedaagd vanuit zinvolle problemen. Ze mogen veelal actief handelen en krijgen kansen om hun denkproces te verwoorden. Ook voor hun taalverwerving krijgen de kleuters heel wat kansen om met elkaar en de leerkracht in interactie te gaan. Er zijn weliswaar weinig structurele en systematische initiatieven van taalactivering voor anderstalige kleuters. Het ontbreekt de school voorlopig nog aan duidelijke criteria en/of verwachtingen om de woordenschatontwikkeling van kleuters in kaart te brengen. De aandacht voor de wilsontwikkeling van de kinderen is in sommige groepen beperkt. Alle klassen beschikken over voldoende uitdagende materialen om de vooropgestelde doelen na te streven.

Het erkenningsonderzoek voor de lagere afdeling toont aan dat de leerlingen de eindtermen van Nederlands voldoende bereiken. De leerkrachten stellen bij elke les doelen voorop die ze willen bijbrengen bij de leerlingen. De doelen beantwoorden aan de verwachtingen van het leerplan en aan de noodzakelijke graduele opbouw. Alle domeinen van Nederlands komen in het aanbod voldoende aan bod met goede stimulansen voor de creativiteit- en expressiebeleving. De onderwijsstijl van de leerkrachten streeft er naar om de leerlingen in een veilig en gestructureerd werkklimaat te laten leren. Er is bij sommige leerkrachten een terughoudendheid om de leerlingen meer kansen te geven om zelfstandig leerinhouden te verwerven. De evaluaties van lees- en spellingsvaardigheden leiden tot concrete hulpinitiatieven van de klasleerkracht en het zorgteam. Die hulp is er op gericht om een zo groot mogelijke leerwinst bij alle kinderen na te streven. Evaluaties van de andere domeinen van Nederlands leiden zelden tot zorginitiatieven en dienen vooral voor het toekennen van een beoordeling op het rapport. In de rapporten aan de ouders krijgen de communicatieve vaardigheden weinig aandacht.

De inspectie oordeelt dat de leerlingen de eindtermen van muzische vorming in onvoldoende mate bereiken. De inspanningen om de lessen te laten aansluiten bij de leerplandoelen van de domeinen beeld, muziek en drama zijn nog te recent en voor de andere domeinen te beperkt. Ze kunnen op heden nog geen

garantie geven dat het leerstofaanbod voor het gehele schooljaar zal voldoen aan de eindtermen en aan alle domeinen. De evaluatie en de rapportering van de leerinhouden zijn ook nog werkpunten. Toch leidt dit alles niet tot een negatief advies omdat de onderwijspraktijk nu al enkele zeer goede initiatieven voortbrengt. Het beleid biedt ook een begeleidingstraject voor de leerkrachten aan dat hen in staat stelt om de kwaliteit van dit leergebied te versterken. Daarom deliberaert de inspectie het tekort. De school moet wel werk maken om dit op korte termijn weg te werken en de ingeslagen weg consequent aanhouden.

De inspanningen om de eindtermen ICT in voldoende mate na te streven zijn van een hoge kwaliteit. Het ICT-onderwijs op deze school is een voorbeeld van goede praktijk. Ze is gebaseerd op concrete leerlijnen uitgewerkt in tal van lesfiches en op een opsomming van te verwachten competenties bij elke leeftijdsgroep. De recente beslissing om de klastitularissen een grotere verantwoordelijkheid te geven in het ICT-onderwijs zal de nu al aanwezige integratie van de andere leergebieden nog versterken. Een kwaliteitsvolle evaluatie en rapportering zijn nog te verbeteren aandachtspunten.

Het kwaliteitsonderzoek van de deskundigheidsbevordering en de evaluatiepraktijk maakt duidelijk dat deze processen van een zekere procesgerichte aanpak getuigen. Vooral voor het proces van deskundigheidsbevordering staat de school al iets verder. Behoeften van teamleden worden in kaart gebracht. Leerkrachten worden in voldoende mate aangemoedigd en ondersteund om op nascholingsinitiatieven in te tekenen. Tijdens teamoverleg wordt verslag uitgebracht en ervaringen gedeeld. Vernieuwende initiatieven zijn zichtbaar in de meeste klassen. Didactische bijsturing ten gevolge van de aanpassingen van sommige leerplannen laten soms op zich wachten. Bovendien kan de school nog meer gebruik maken van de aanwezige, sterke interne deskundigheid. Voor haar evaluatieproces geeft de school aan nog zoekende te zijn en staat ze aan het begin van een ontwikkelingsproces. De principes van wat de verschillende leerplannen aanreiken om tot een gerichte en brede evaluatie te komen werden nog niet systematisch behandeld. De school beschikt hiervoor, ondanks de aanwezige overlegcultuur nog niet over een geformaliseerde visie en/of duidelijke afspraken. De evaluatie van de verschillende leergebieden gebeurt bijgevolg nog teveel met het oog op rapportering en te weinig op de evaluatie van de vooropgestelde doelen met de intentie om het didactisch leerproces bij te sturen.

Een hecht en complementair samengesteld directieteam neemt het algemeen beleid van de pedagogische eenheid op zich. Er is vanuit dit team een sterke onderwijskundige sturing dat gebaseerd is op veel overleg en inbreng van de leerkrachten. Dat leidt tot een gemeenschappelijke visie over kwaliteitsvol onderwijs in het leerkrachtenteam van de drie scholen. Het beleid laat aan elke school wel de ruimte om zijn eigenheid te bewaren, rekening houdend met de leerlingenkenmerken, de schoolcontext en de voorgeschiedenis. Het leerkrachtenteam aanziet de schoolleiding als inspirerend en ondersteunend, waardoor ze in een sfeer van vertrouwen en begrip kan werken. De systematische reflectie over leerlingenresultaten van interne en externe betrouwbare evaluaties is een kans dat het beleid nog te weinig benut.

De onderwijsinspectie onderzoekt eveneens de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne aan de hand van een vragenlijst, maar doet geen uitspraak over de naleving van federale wetgeving en niet-onderwijsregelgeving. De school krijgt een gunstig advies voor bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.

De onderwijsinspectie besluit de doorlichting met een gunstig advies voor alle erkenningsonderzoeken. Dat betekent dat ze vertrouwen heeft in het directieteam en de leerkrachten om het huidige streven naar onderwijskwaliteit verder te zetten. Het draagvlak is daartoe binnen de school voldoende groot. De aanbevelingen in dit verslag kunnen aanleiding geven tot verdere reflectie en bijsturing. Ze is overtuigd dat het recht op kwaliteitsvol onderwijs voor de kinderen van de drie scholen in deze pedagogische eenheid wordt nagestreefd.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs - Leergebieden

- Nederlands
- wiskundige initiatie

Lager onderwijs - Leergebieden

- Nederlands
- muzische vorming

Lager onderwijs - Leergebiedoverschrijdend

- ICT

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel - Professionalisering

- Deskundigheidsbevordering

Onderwijs - Evaluatie

- Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied Nederlands in voldoende mate na. De kleuteronderwijzers voorzien in een inhoudelijk onderwijsaanbod dat de verschillende domeinen van het leergebied beslaat. Dit gebeurt in een doorgaans sterk gestructureerde leeromgeving en vanuit een kindgericht thematisch samengesteld aanbod. De samenhang met de andere leergebieden en de doelgerichtheid van het aanbod worden bewaakt met het oog op bijsturing.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet

De ontwikkelingsdoelen voor wiskundige initiatie worden in voldoende mate nagestreefd. De wiskundige activiteiten zijn geïntegreerd in het geheel van activiteiten. Kleuters worden in het wiskundig denken uitgedaagd vanuit rijke contexten en zinvolle problemen. Ze krijgen voldoende kansen om door actieve werkvormen en door zelfstandig en ontdekkend te handelen hun denkproces te verwoorden. De leerkrachten bewaken ook hier de doelgerichtheid van hun aanbod in sterke mate.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs: Nederlands en wiskundige initiatie

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

Alle leerkrachten kiezen voor een doelgericht onderwijsaanbod waarbij de leerplannen consequent het uitgangspunt zijn. Daarbij staan afwisselend leerplandoelen en activiteiten voorop. Waar vertrokken wordt vanuit een activiteitenkeuze is ook de link met de leerplannen nooit veraf. Vooral op klasniveau bewaken alle leerkrachten in sterke mate, vanuit de leerplannen het aanbod op volledigheid. Hiaten worden opgespoord en bijgestuurd.

De leerkrachten hanteren een doelgerichte en doelbewuste planning met een hoge mate van leerlingenbetrokkenheid. Thema's starten veelal vanuit een kindbevraging of zijn leerkrachtgestuurd. Dit laatste is vooral het geval voor jaargebonden thema's. Leerkrachten bevragen de kleuters in overeenstemming met hun ontwikkelingsniveau en peilen zowel naar hun interesses als naar gewenste activiteiten.

De thema's zijn kindvriendelijk en veelal uitdagend. De leerkrachten houden hierbij rekening met de leerlijnen zoals het leerplan dit aangeeft. Het valt op dat de meeste leerkrachten kritisch zijn in de selectie van de doelstellingen wat in een werkbaar lijst van na te streven doelen resulteert. De vooropgestelde doelenselecties dekken in sterke mate het activiteitenaanbod.

Waar parallelklassen zijn, komen doorgaans dezelfde thema's aan bod. Voor de inhoudelijke invulling van deze thema's en activiteiten zijn er weinig afspraken. Leerkrachten putten uit divers bronnenmateriaal. Gezien de aangeboden inhouden van de thema's niet formeel vastliggen en leerkrachten vanuit de interesses van kinderen de thema's voeden, kan de inhoudelijke invulling en het activiteitenaanbod verschillend zijn en in sommige gevallen weinig afgestemd op

de ontwikkelingsleeftijd van de kinderen. Leerkrachten hebben niet altijd zicht op de voorafgaande aangeboden inhoud.

Tijdens overlegmomenten nemen leerkrachten de tijd om passende activiteiten te zoeken voor bepaalde leerplandoelen en is er ruimte om informatie uit te wisselen. Terugkerende thema's werden in concrete groei- en leerlijnen uitgewerkt. Alle leerkrachten beschikken over deze groeilijnen en geven aan deze richtlijnen te volgen.

Ook voor het inhoudelijk aanbod van woordenschat en talige begrippen zijn er nog geen duidelijke afspraken. De meeste leerkrachten hanteren verschillende lijsten uit diverse bronnen. Er is geen eenheid in dit aanbod in de vestigingsplaats en over de verschillende afdelingen.

Alle leerkrachten hanteren een jaar-, week-, en dagplanning. De domeinen van de leergebieden Nederlands en wiskundige initiatie komen in de verschillende thema's evenwichtig en geïntegreerd aan bod.

Talige initiatieven vatten meestal aan tijdens groepsactiviteiten. De ontwikkelingsondersteunende leerkrachtenstijl zet de kinderen in de meeste groepen aan tot actief participeren aan gesprekken, luistermomenten en talige opdrachten. De kleuters mogen spontaan spreken over ervaringen en gebeurtenissen uit hun ervaringswereld en komen tot interactie. Creatieve tussendoortjes ondersteunen in verschillende groepen het talig proces. Dit is onder andere het geval voor vormen van taalactiveringsspellen en poppenkastspel, waarbij kinderen telkens worden uitgedaagd om te kijken, te luisteren en te denken om tenslotte tot interactie te komen. We kunnen hier over goede praktijkvoorbeelden spreken. In verschillende klassen zijn er expliciete hoeken waar kinderen in alle rust een boek ter hand kunnen nemen of via digitale weg verhalen beluisteren en beleven.

Er zijn in beperkte mate afspraken om voor de oudste kleuters de ontlukende vaardigheden in de taalontwikkeling af te stemmen op het vervolgonderwijs. Voor schrijfinitiatie hanteren de leerkrachten een ontwikkelingsgerichte methodiek die is afgestemd op het eerste leerjaar.

Voor wiskundige initiatie worden de activiteiten geïntegreerd in het geheel van spel, gesprek en werkjes. Kleuters weten zich uitgedaagd in het wiskundig denken en krijgen kansen om door zelfstandig en ontdekkend leren oplossingen te vinden voor de hen gestelde problemen. De handelingen zijn gekoppeld aan het verwoorden en zelfs ook aan het vastleggen in schema's, matrixen en stappenplannen. Ook de individuele werkmomenten zijn doorgaans ingebed in een spelsfeer als basis en voeding voor verdere leer- en denkprocessen. In sommige groepen ligt de klemtoon binnen het activiteitsaanbod eerder op het spelen en in mindere mate op het leren. Hierdoor gaan sommige leerkrachten voorbij aan de wilsontwikkeling van bepaalde kleuters. Het beleid geeft aan hierin bewust te kiezen vanuit de noden van deze kleuters.

In de meeste groepen vinden de wiskundige processen weerklank in de verschillende hoeken. Dat is vooral zo in de winkelhoek, bij de zandtafel, maar ook in de kring waar gemeten wordt in tijd en ruimte. In het puzzelaanbod zijn er aanzetten om tot gelijke systemen te komen. Concrete afspraken voor het aanbod van begrippen met het oog op de overstap naar het eerste leerjaar zijn

niet gemaakt.

In alle klassen worden de kleuters aangespoord om actief mee te denken en te handelen. Sommige leerkrachten gaan hierin heel ver en betrekken de kinderen bij processen van de klasorganisatie en laten hen oordeelkundig mee beslissen.

Curriculum
Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd
Klasmanagement

De onderwijstijd wordt gerespecteerd voor de tijd dat de kinderen in de klas zijn. Er wordt weinig tijd verloren in koekmomenten, opruimactiviteiten en plaspauzes.

De school kan voor bepaalde groepen de oefening maken op welke manier ze door de toepassing van diverse vormen van klasmanagement de kleuters actiever kan uitdagen met het oog op hun maximale ontwikkeling en de ondersteuning van een noodzakelijke werkhouding.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen

De meeste klassen zijn functioneel ingericht. De kinderen krijgen uitdagingen op maat van hun mogelijkheden en materialen worden op een correcte en functionele wijze ingezet om kleuters te stimuleren in hun exploratie en experiment.

De onthaalhoek, de wanden en sommige hoeken zijn meestal in overeenstemming met het actuele thema. Klas- en hoekverrijking zorgen doorgaans voor een rijk en goed gestructureerd klasmilieu. In sommige winkelhoeken is de inrichting en het materialenaanbod te weinig gericht om kleuters actief en zelfstandig te laten ontwikkelen.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Kindvolgsysteem
Gericht op bijsturing

Zowel losse observaties, screenings op basis van een selectie doelen uit een koepelgebonden methode en externe taal-, ordenings- en schoolrijpheidstoetsen leveren in de kleuterafdeling de nodige informatie over de ontwikkeling van de kleuter.

De evaluaties peilen enerzijds naar het welbevinden, de betrokkenheid en het zich harmonisch goed voelen in de klas en anderzijds worden ook verschillende competenties in kaart gebracht. Om deze oefening te maken, beschikken de leerkrachten over een gradueel opgesteld kindvolgsysteem dat hen toelaat de competenties volgens de ontwikkelingsleeftijd van de kinderen en de verwachtingen van de leerplannen af te toetsen. Alle leerkrachten vullen deze documenten plichtsbewust en nauwgezet in.

Voor een concrete beeldvorming van de woordenschatontwikkeling en de talige rekenbegrippen van de individuele kleuter ontbreekt het de school aan duidelijke afspraken en/of instrumenten. Dit heeft tot gevolg dat kinderen met bijzondere taalnoden in beperkte mate een procesmatig en efficiënt taalbad krijgen.

Bij sommige leerkrachten zijn er zeer sterke aanzetten om op eigen initiatief bepaalde activiteiten te evalueren tot op het niveau van de kleuter, met inbegrip van aanzetten tot bijsturing. Ook het puzzelaanbod wordt in zekere mate in kaart gebracht om de denkontwikkeling bij de kinderen te ondersteunen, hen te begeleiden en in te spelen op de zone van de naaste ontwikkeling. Deze en andere initiatieven stromen niet door naar het kindvolgsysteem.

Leerkrachten geven aan dat het voor hen op dit ogenblik niet eenvoudig is om

door het kindvolgsysteem een duidelijk beeld te krijgen van de bijsturingen en de evolutie van de kinderen. De school is zoekende om de resultaten van evaluaties en de daaraan gekoppelde processen te digitaliseren. Ze wil vooral streven naar een werkbaar instrument dat door alle betrokkenen vlot kan worden geraadpleegd en aangevuld met het oog op een efficiënte begeleiding van de individuele kleuter.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

De leerkrachten zijn bijzonder begaan met de leerlingen. Ook in de kleuterafdeling vertrekt de zorg vanuit een sterke aandacht voor een veilig opvoedingsklimaat. Leerkrachten spelen hierop in door onder meer het zelfvertrouwen bij kleuters te verhogen, door constante aanmoediging en bevestiging, rust te creëren in de werk- en speelomgeving, structuur te bieden, planmatig te werk te gaan en door een sterke interactie in de meeste klassen.

De meeste leerkrachten hebben een goed beeld van de ontwikkeling van de kleuters voor verschillende domeinen. Dit beeld komt tot stand door enerzijds diverse intuïtieve observaties, het gradueel opgesteld kindvolgsysteem en anderzijds gerichte testen vanuit de zorgklas.

In de meeste groepen krijgen de leerlingen hetzelfde aanbod met voorzichtige stappen naar individualisering. Leerkrachten beschikken over geen of over diverse woordenschat- en begrippenlijsten. Het ontbreekt de school voorlopig nog aan duidelijke criteria en/of verwachtingen om de woordenschatontwikkeling van kinderen in kaart te brengen. Dit is verwonderlijk gezien de sterke visie op wat de school met haar taalonderwijs wil bereiken.

De afstemming tussen de visie op taalonderwijs en de gecoördineerde zorg op de verschillende zorgniveaus gebeurde nog niet optimaal. Dit maakt het moeilijk om het aanbod vanuit de klas- en de zorgwerking doelgericht op de individuele leerlingen af te stemmen met in het verlengde een doelgerichte leerbegeleiding. Uit observatiedocumenten blijkt dat de goedbedoelde interacties vaak hun effect missen om de taalactivering voor kinderen met expliciete taalnoden te optimaliseren. Een systematisch en doelgericht taalaanbod voor anderstalige kleuters kan nog intenser.

Ondanks verschillende zinvolle particuliere initiatieven zoals zorgnamiddagen en de beschikbaarheid vanuit het zorgteam, kunnen de zorginitiatieven nog explicieter uitgetekend worden op maat van de individuele noden.

Begeleiding
Sociale en emotionele
begeleiding
School- en klasklimaat

De leerkrachten zetten sterk in op het welbevinden van de kinderen als fundament om tot leren te komen. De school investeert heel wat middelen in structuren en personen om de gemoedstoestand van de kinderen te helpen bevorderen.

De leerkrachten zijn gevoelig voor de emotionele noden van de individuele kleuters. Eerder dan een systematisch aanbod voor alle kinderen kan nagedacht worden om te kiezen voor specifieke zorginterventies in heterogene groepen.

In alle klassen gebeuren de interacties in een kindontmoetende stijl en in de meeste klassen worden de kinderen aangespoord om nieuwe uitdagingen aan te gaan en zo de eigen grenzen te verleggen. Voor sommige groepen ligt hierin nog een uitdaging in het verschiet.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Nascholingen
Interne expertise

Het beleid voorziet in veelvuldige samenkomsten. Tijdens deze formele overlegmomenten in wisselende groepen zijn er voldoende kansen waarop de teamleden informatie kunnen uitwisselen, zich kunnen bijscholen, kunnen leren van en met elkaar, samen nadenken over onderwijs en/of praktische werkmomenten inbouwen.

Op deze momenten worden items zowel vanuit het beleid als vanuit de teamleden aangestuurd. Naast praktische en organisatorische zaken worden onder meer leerplannen geïmplementeerd, afspraken gemaakt en activiteiten bij bepaalde leerplandoelen gezocht. Ook nieuwe inzichten worden doorgegeven.

Bovendien kan de school prat gaan op de aanwezigheid van verschillende leerkrachten met een sterke expertise en vernieuwende kijk. Er ligt voor deze school zeker nog een opdracht in het verschiep om deze interne deskundigheid nog meer met elkaar te delen en samen op deze fundamenteën verder te bouwen

Kwaliteitszorg

De school neemt haar zorg voor kwaliteit ter harte. Leerkrachten weten zich hierin gesteund door elkaar, het beleid en vooral door de open communicatieve sfeer over de afdelingen. In het taalprofiel zijn de verwachtingen beschreven van het taalgebruik door de leerkrachten. In sommige klassen kan de aandacht sterker om dialectisch taalgebruik tegen te gaan.

3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied Nederlands in voldoende mate. Het leerstofaanbod is leerplanconform, evenwichtig, gradueel opgebouwd en doelgericht. De leerlingenbegeleiding is erop gericht om onderwijs op maat na te streven en om een zo groot mogelijke leerwinst bij de leerlingen te bekomen.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

De leerkrachten gaan ervan uit dat de leerinhouden uit een onderwijsleerpakket voldoen om de leerplandoelstellingen te realiseren. Daarom proberen ze alle lessen van het pakket aan te bieden, waarin ze ook slagen. De achterliggende onderwijskundige visie op de eindtermen en het leerplan Nederlands kwam opnieuw ter sprake op de studiedag over de nieuwe eindtermen.

Alle leerkrachten noteren per les concrete lesdoelen in hun planningsdocument. Daardoor weten ze wat ze tijdens de les effectief beogen bij de leerlingen. Enkelen noteren in hun dagboek een evaluatie waaruit blijkt in welke mate ze in hun opzet zijn geslaagd. Verschillende leerkrachten selecteren in hun elektronische agenda ook per les de leerplandoelen die in verband staan met de lesinhoud. Sommigen maken daarbij weinig onderscheid tussen hoofd- en neven-doelen, waardoor er vaak een ellenlange opsomming van leerplandoelen is. Ze argumenteren dit door te stellen dat het mogelijk is om op termijn een rapportage te maken van de aangeboden doelen. Weinig leerkrachten hebben die oefening ook al effectief uitgevoerd.

Er is in het onderwijsleeraanbod een streven naar een evenwicht tussen communicatieve vaardigheden en instrumenteel-technische vaardigheden. De leerkrachten programmeren bewust lessen uit de domeinen luisteren, spreken, lezen, schrijven en taalbeschouwing. Wanneer er tijdnoed is, komt het voor dat vooral de communicatief gerichte lessen moeten wijken. De leerplandoelen uit de domeinen strategieën en interculturele gerichtheid komen aan bod in de lessen, maar de leerkrachten zijn er minder van bewust en plannen die daardoor ook weinig doelgericht.

Door het gebruik van een identiek onderwijsleerpakket in alle jaarklassen zijn de verticale samenhang van de leerinhouden en de continuïteit van de methodiek en de strategieën gewaarborgd. De teamleden volgen min of meer de opeenvolging van de lessen uit het pakket waardoor ze de graduele opbouw van de leerinhouden nastreven. Binnen het leergebied Nederlands zijn de spellingopdrachten vaak geïsoleerd waardoor de samenhang met leerinhouden uit andere domeinen van Nederlands beperkt is.

Er is een beperkt bewust streven om leerinhouden uit andere leergebieden te integreren in de lessen Nederlands of om doelen van Nederlands te realiseren in lessen van andere leergebieden. Een uitzondering hierop zijn onder meer de pakketten voor de extramuros activiteiten waar die samenhang wel maximaal aanwezig is.

De leerinhouden sluiten aan bij de leefwereld van de kinderen. Vele leerkrachten houden zich strikt aan de lesinhouden van het onderwijsleerpakket. De integratie van de actualiteit en/of andere bronnen in de lesinhouden zijn beperkt.

In de meeste klassen zijn de aangewende methodiek en werkvormen ondersteunend voor het streven naar een brede vorming met aandacht voor creativiteit, expressie en reflectie. De initiatieven voor de leespromotie zijn veelvuldig. Diverse ICT-eindtermen worden nagestreefd met leerinhouden uit Nederlands. De eindtermen van leren leren die handelen over werkhoudingen, zelfsturing en het gebruik van strategieën krijgen voldoende kansen in de lessen Nederlands. Door onder andere het partner- en groepswork en het tandemlezen worden eindtermen sociale vaardigheden nagestreefd.

Verschillende teamleden kiezen voor een klassikaal geleide voortgang van de les met kansen tot interactie tussen de leraar en de leerlingen. De onderlinge leerlingeninteractie is beperkter. De instructiefase loopt soms uit, ten koste van de tijd om zelfstandig te werken. Meerdere opgaven in het werkboek worden ook klassikaal en geleid gemaakt. Er is bij enkele teamleden nog een terughoudendheid om kinderen tijd en kansen te geven om de leerinhouden zelfstandig en probleemoplossend te verwerven. 'Actief leren' dat een basisprincipe van de eindtermen is, heeft in meerdere leerlingengroepen nog groeikansen.

Materieel beheer

Uitrusting *Leermiddelen*

Het beleid voorziet in de noodzakelijke leermiddelen om de eindtermen te realiseren. Het digitaal bord biedt de leerkrachten extra kansen om inhouden te illustreren en om de voortgang van de les te ondersteunen. De klascomputers worden vooral gebruikt om kinderen met dyslexie te begeleiden. Het beleid maakt het mogelijk dat de klasbibliotheken regelmatig aangevuld worden met actuele boeken. Hierdoor kunnen de leerlingen in de meeste klassen over een breed, actueel en aantrekkelijk boekenaanbod beschikken.

Materieel beheer **Infrastructuur**

In enkele klaslokalen is er een slechte akoestiek waardoor de verstaanbaarheid van de gesprekken in het gedrang komt.

Evaluatie **Evaluatiepraktijk**

Evenwichtig en representatief

De leerkrachten gaan na of de leerlingen het lesdoel hebben bereikt door het leerlingenwerk na te zien. De meeste leerkrachten doen dit nauwgezet. De feedback op het schriftelijk werk is vaak neutraal, sommigen schrijven wel een

kwantitatieve beoordeling. Opvallende vaststellingen of observaties worden in een zorgschrift genoteerd. Die geven aanleiding tot zorginitiatieven door de klasleraar.

De evaluatie van een groter leerstofgeheel gebeurt vooral met toetsen uit de methode. Enkele leerkrachten vullen die aan of wijzigen ze. Deze evaluaties staan vooral in functie van de rapportering en in mindere mate van de zorghulp.

Er zijn enkele goede voorbeelden van instrumenten om de moeilijk meetbare doelen te evalueren. Zo is voor spreken en luisteren de evaluatie in sommige groepen gebaseerd op criteria en aandachtspunten. De evaluatie van eindtermen die te maken hebben met attitudes, strategieën en interculturele gerichtheid is voor veel leerkrachten nog moeilijk. Weinig leerkrachten vertrekken van de leerplandoelen om de eigen toetsen op te maken.

De zorgleerkrachten nemen periodiek in alle klassen gestandaardiseerde testen af voor technisch lezen en spelling. De foutenanalyses die daarop volgen zijn richtinggevend voor de hulpinitiatieven van het zorgteam.

Het team besliste om niet meer deel te nemen aan de koepelgebonden toetsen op het einde van de basisschool. Daardoor hebben ze nu geen zicht meer over de positionering van hun school tegenover scholen met een gelijkaardig leerlingenprofiel. Het directieteam geeft aan dat ze zoeken naar een volwaardig alternatief.

**Evaluatie
Rapporteringspraktijk**
Evenwichtig en volledig

De interne rapportering over de vorderingen van de kinderen verloopt vlot. Er zijn veelvuldige informele en formele overlegmomenten en bijhorende registratie-instrumenten.

Het schoolwerkplan bevat een afspraak over de onderdelen die per leerjaar moeten voorkomen op het rapport en over de puntenverdeling. De schriftelijke rapportering aan de ouders gebeurt voor alle domeinen met een puntenscore. De analyse van de rapporten toont aan dat de terminologie niet conform is aan die van het leerplan en de eindtermen. De punten op het rapport vertonen een merkbaar onevenwicht, waardoor ouders kunnen interpreteren dat de communicatief gerichte doelen minder belangrijk zijn dan de instrumenteel-technische vaardigheden. Voor het berekenen van het totaalprocent zijn er afspraken over het gewicht van elk taalonderdeel.

**Begeleiding
Leerbegeleiding**
*Beeldvorming
Zorg*

De gegevensverzameling over de vorderingen van de kinderen en de gesprekken tijdens het zorgoverleg spitsen zich vooral toe op spelling en lezen. Resultaten voor andere domeinen komen eerder voor als die sterk afwijken van de verwachtingen.

Leerkrachten bieden een preventieve basiszorg aan door een veilig en gestructureerd werkklimaat met aandacht voor een goede didactiek. De inspanningen om tegemoet te komen aan de verschillen bij de kinderen komen vooral tot uiting tijdens de verwerkingsfase. Tempodifferentiatie is overal goed ingeburgerd. Vooral bij leesopdrachten komt niveaudifferentiatie voor. De schooleigen zorginitiatieven hebben hoofdzakelijk betrekking op lezen en spelling. De klastitularissen en de zorgleerkrachten willen 'kort op de bal spelen' door vastgestelde problemen tijdens zorgmomenten te remediëren. Er is een

schooleigen structuur met periodieke 'groene dagen'. Dan is er extra tijd voor de leerkrachten om de zorgkinderen te begeleiden.

Kinderen die voor spelling nood hebben aan een meer planmatige aanpak worden door de zorgleerkrachten efficiënt begeleid. Er zijn tal van zorginitiatieven om de technische leesvaardigheid van zwakke lezers te verhogen.

Het zorgteam heeft voor kinderen met nood aan verhoogde zorg fiches opgemaakt met stimulerende, compenserende, remediërende en dispenserende maatregelen. Ondersteunende software voor dyslectische kinderen is goed ingeburgerd.

De instroom van enkele anderstaligen heeft geleid tot een stappenplan om die kinderen te begeleiden in hun welbevinden en in de taalactiverende ondersteuning.

Het zorgteam is zoekend om een gepaste oplossing te bieden aan de vaststelling dat de vorderingen van kinderen in eenzelfde klasgroep soms sterk tegengesteld zijn. Er zijn voorzichtige stappen om curriculumdifferentiatie toe te passen.

**Professionalisering
Deskundigheidsbevordering**
Nascholingen

Het team volgde een nascholing in verband met de nieuwe eindtermen. De nadruk lag vooral op de verkenning van de concrete doelen. Een verkenning en opfrissing van de visie op het leergebied kwam daarbij ook aan bod, weliswaar minder expliciet.

Meerdere teamleden volgen uit eigen interesse individuele nascholing. De wijze waarop de verworven kennis wordt geïntegreerd in de klaspraktijk is leerkrachtafhankelijk.

3.1.1.5 Lager onderwijs: muzische vorming

Voldoet niet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied muzische vorming in onvoldoende mate. De school kan – ondanks de recente positieve initiatieven – voor de verschillende domeinen nog geen volledig leerplandekkend leerstofaanbod voorleggen. De inspanningen om de domeinen media en bewegingsexpressie in het onderwijsaanbod te integreren zijn nog te minimaal. De evaluatie- en rapporteringspraktijk biedt nog te weinig zicht op de vorderingen en de resultaten van de kinderen.

**Curriculum
Onderwijsaanbod**
*Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren*

Het team heeft vorig schooljaar de leerplandoelen van de domeinen beeld, muziek en drama verdeeld over de verschillende leerjaren. Deze oefening is het gevolg van een studiedag over evaluatie en is niet ingegeven vanuit een strategie om de kwaliteit van het onderwijs muzische vorming te verhogen. De analyse van de verschillende documenten toont aan dat alle leerplandoelen van de drie domeinen effectief in een schooloverzicht voorkomen. De doelen die per leerjaar zijn geselecteerd, beantwoorden ook aan de leeftijdsverdeling die voorgesteld zijn door de leerplannen. De afspraak is dat alle leerkrachten vanaf dit schooljaar passende lessen en activiteiten zoeken per leerplandoel en deze aan de leerlingen aanbieden.

De meeste leerkrachten zijn nog zoekend om een passend leerstofaanbod voor het hele schooljaar te programmeren. Allen slaagden erin om al enkele lessen

aan te bieden die aan de afspraak voldoen. Het schoolbeleid en de leerkrachten kunnen echter nog geen totaaloverzicht van activiteiten voorleggen waaruit kan afgeleid worden dat het leerstofaanbod voldoende dekkend zal zijn voor de leerplandoelen. De intentie is er wel om dit te realiseren maar het resultaat ontbreekt nog. De huidige verwezenlijkingen zijn nog te fragmentair om te besluiten dat de leerplanrealisatie in zijn totaliteit voldoet.

Er is een overzicht beschikbaar met de leerplandoelen van het domein bewegingsexpressie die aan bod komen in de lessen lichamelijke opvoeding. Het team wil dit schooljaar de restdoelen van dit domein en de eindtermen van het domein media verdelen over de verschillende leerjaren, zoals ze dit deden voor de andere domeinen.

De meeste leerkrachten zijn van mening dat hun onderwijspraktijk voor de domeinen beeld, muziek en drama sinds deze aanpak gewijzigd is. Dit omdat het leerplandoel nu richtinggevend is voor de activiteiten. Voor velen verloopt de zoektocht naar concrete activiteiten die aan het doel beantwoorden nog moeilijk. Daarvoor gaan ze vooral ten rade bij de collega's en op het internet. Het aanbod van bronnen die hen daarbij kunnen inspireren en informeren is beperkt.

De analyse van de klasdagboeken toont aan dat vooral de domeinen beeld en muziek veelvuldig in het weekschema voorkomen. Voor de invulling van het domein drama voelen verschillende leerkrachten zich nog onzeker. Ze verantwoorden dit omdat de doelen van dit domein vaak geïntegreerd zijn in de lessen Nederlands. Een minderheid programmeert aparte lessen bewegingsexpressie. Eindtermen van het domein media komen vooral eerder onbewust voor tijdens de ICT-lessen of andere activiteiten. De meeste teamleden zijn weinig op de hoogte van de inhoud van het deelleerplan media.

Door de verdeling van de leerplandoelen over de verschillende leerjaren wordt voldaan aan de gradatie die voorkomt in het leerplan. Er zijn wel weinig afspraken om continuïteit in methodiek en didactiek na te streven. De horizontale samenhang komt onder meer naar voor uit het verband van de meeste lessen muzische opvoeding met lessen uit wereldoriëntatie en Nederlands en met de jaarkring.

De onderwijspraktijk is ondersteunend voor de harmonische vorming bij de kinderen. De visie die aan de grondslag ligt van de eindtermen en leerplandoelen is door het team gekend. Ze streven die ook na.

De inspectie observeerde verschillende kwaliteitsvolle lessen die doelgericht waren, veel variatie in opdrachten vertoonden en ook effectief het beoogde doel realiseren. De kansen tot interactie en samenwerken bevorderen de sociale vorming. Verschillende leerkrachten hebben oog voor probleemstellend onderwijs waarbij kinderen zelfstandig tot resultaat dienen te komen. Ze aanvaarden de eigenheid van elke leerling waardoor er mogelijkheid is tot authentieke muzische creativiteit. Die brede en harmonische vorming wordt ook sterk ondersteund door het aanbod van talrijke muzische schoolactiviteiten en de deelname aan verschillende culturele activiteiten.

Curriculum
Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd
Klasmanagement

De begeleidingsstijl die de leerkrachten hanteren, is stimulerend. Ze aanvaarden de verschillen in talenten, maar willen hen toch naar hogere doelen brengen. Daarvoor wenden ze een variatie aan werkvormen en groeperingen aan. Door de leerkrachtenstijl beleven kinderen plezier binnen een veilige muzische sfeer.

Materieel beheer Uitrusting <i>Leermiddelen</i>	De school biedt de nodige leermiddelen aan om de eindtermen te realiseren. Het digitaal bord en andere media ondersteunen de mogelijkheden tijdens de fase van het ‘beschouwen’. Een mooi voorbeeld is het gebruik van tabletcomputers om de resultaten op beeld vast te leggen.
Evaluatie Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig en representatief</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i> <i>Gericht op bijsturing</i>	Na de studiedag van vorig schooljaar over evalueren besliste het team om voortaan muzische vorming met ‘zachte evaluatie’ te beoordelen. Het team heeft wel nog moeite om evalueren en rapporteren van elkaar te onderscheiden. De beslissing om zachte evaluatie in te voeren had vooral de bedoeling om de puntenscore op het rapport te vervangen door een alternatief. Elke leerkracht is zoekend naar een gepaste evaluatiemethodiek na de les muzische vorming. Concrete afspraken zijn er niet. Vandaar dat velen aangeven dat ze nog moeite hebben met evalueren. Toch zijn er bij enkele teamleden al enkele goede praktijkvoorbeelden, waarbij de evaluatie in relatie staat tot het beoogde leerplandoel. De leerlingen worden er aangemoedigd tot zelfreflectie met aandacht voor het proces en product.
Evaluatie Rapporteringspraktijk <i>Evenwichtig en volledig</i> <i>Interne en externe</i> <i>communicatie</i>	De rubriek ‘muzische vorming’ op het rapport bevat twee onderdelen die geen verband hebben met dit leergebied, namelijk bewegingsopvoeding en schrift. Er wordt een behaald procent vermeld naast deze rubriek. In een andere rubriek van het rapport wordt er gerapporteerd over de domeinen beeld, muziek en drama met een score heel goed, goed, matig of onvoldoende. Het team was van oordeel dat deze vorm van rapporteren voldoet aan ‘zachte evaluatie’. Vele leerkrachten hebben wel een kritische houding tegenover deze rapporteringspraktijk, maar kunnen geen alternatief naar voor brengen. Ze zijn er zich ook van bewust dat de domeinen bewegingsexpressie en media nog ontbreken op het rapport. Het team beseft nu dat de gevolgde nascholing over evaluatie nog niet het gewenste effect van een alternatieve rapportering heeft opgebracht.
Begeleiding Leerbegeleiding <i>Beeldvorming</i> <i>Zorg</i>	In de beeldvorming van de kinderen en de informatie-uitwisseling zijn de uitzonderlijke gedragingen op muzisch vlak opgenomen. De leerkrachten zetten hard in op de preventieve basiszorg. Daarvoor zorgen ze voor een positief en veilig werkklimaat, waarbij ze rekening houden met de verschillen in muzische talenten en mogelijkheden. Ze begeleiden de minder getalenteerde leerlingen bij de muzische opdrachten.
Professionalisering Deskundigheidsbevordering <i>Nascholingen</i> <i>Interne expertise</i>	Het traject van de leerplanimplementatie is nog niet voltooid. Het omzetten van de leerplandoelen naar concrete activiteiten en passende evaluatievormen is volop bezig. Het beleidsplan bevat sinds kort voor dit schooljaar enkele initiatieven die de leerkrachten daarin kunnen ondersteunen.
Kwaliteitszorg	Naar aanleiding van een interne kwaliteitsvraag resulteert de veranderingsbereidheid van de teamleden voor een aantal domeinen van het leergebied muzische vorming in een onderwijsaanbod en didactiek dat in overeenstemming is met de leerplannen. Dit, maar ook de sterkte van het algemeen beleid bieden de onderwijsinspectie voldoende indicaties dat deze school het huidige ontwikkelingsproces succesvol zal verderzetten. De onderwijsinspectie geeft omwille daarvan toch een gunstig advies omdat ze

vertrouwen heeft in het team en het beleid dat ze het traject positief zullen afwerken.

3.1.1.6 Lager onderwijs: ICT

Voldoet

De lagere afdeling streeft de eindtermen voor de leergebiedoverschrijdende eindtermen ICT in voldoende mate na. Alle eindtermen komen evenwichtig aan bod met open kansen tot integratie in de meeste leergebieden. De school beschikt over een sterk uitgewerkt beleidsplan voor ICT, inclusief geconcretiseerde leerlijnen die de verwachte competenties bij de leerlingen per ICT-eindterm aangeven.

Curriculum	Het ICT-beleid van de school beschouwt ICT niet als een apart leergebied dat een doel op zichzelf is. De school wil ernaar streven om het werken met ICT-middelen optimaal te gebruiken binnen de verschillende leergebieden.
Onderwijsaanbod	
<i>Referentiekader</i>	
<i>Planning</i>	
<i>Evenwichtig en volledig</i>	
<i>Samenhang</i>	Het onderwijsaanbod voor het leergebiedoverschrijdend thema ICT bestaat uit een systematisch aanbod enerzijds en in zekere mate de brede toepassing ervan in de klassen anderzijds.
<i>Brede harmonische vorming</i>	
<i>Actief leren</i>	

Voor haar systematisch aanbod van ICT-competenties beschikt de school over lesfiches. Alle lesfiches vertrekken vanuit de leergebiedoverschrijdende eindtermen waarbij inhouden afgestemd zijn op de ontwikkeling en de mogelijkheden van de kinderen. Het geheel van deze fiches vormt een duidelijke leerlijn over de klassen, waarbij verder wordt gebouwd op de verworven kennis. Ook de kleuterafdeling wordt hierin niet vergeten. Het aanbod wordt in een planning (ICT-agenda) op niveau van de scholengemeenschap en in een beleidsplan op schoolniveau vastgelegd.

Per leerjaar zijn voor alle eindtermen zowel de leerlijn als de voorgestelde programma's overzichtelijk aangegeven. De leerlijnen worden in praktijk gebracht via het aanbod lesfiches met daarop onder meer de vermelding van de doelgroep, de eindtermen, lesdoelen, aangewezen programma's, verwijzingen naar sites en een lesverloop.

De meeste lesfiches zijn breed toepasbaar. Dat betekent dat de leerkrachten veelal de keuze hebben om de activiteiten vanuit diverse leergebieden en/of domeinen te benaderen en deze in relatie tot de klaspraktijk aan te bieden. Hierdoor verzekeren ze de samenhang met andere leergebieden.

Tijdens korte en duidelijke instructiemomenten weten de leerlingen zich doorgaans uitgedaagd en worden ze door middel van doordachte processen tot actief handelen aanzet. Alle noodzakelijke competenties en attitudes komen ruimschoots aan bod.

Digitale borden in de klas ondersteunen het onderwijs. Alle leerkrachten weten daar vrij goed gebruik van te maken en halen op die manier de werkelijkheid in de klas. Daarenboven kunnen alle klassen over één of meerdere computers beschikken.

Hoewel er sterke indicaties zijn dat het ICT-aanbod kansen biedt voor een brede toepasbaarheid, is het geïntegreerd gebruik in de klas leerkrachtafhankelijk. Een programma voor leerlingen met leesproblemen is hierop een uitzondering.

In verschillende klassen zijn er initiatieven merkbaar waarbij leerlingen worden

gestimuleerd om ook thuis de computer bij het studeer- en leerproces op een verantwoorde manier te gebruiken.

Curriculum
Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd
Klasmanagement

Het systematisch ICT-aanbod wordt vooralsnog vooral vanuit de ICT-coördinator gestuurd tijdens ingeroosterde klassikale momenten in de computerklas. De klasleerkracht vervult hierbij tot op heden een ondersteunende rol. Er zijn afspraken waarbij de leerkracht voortaan zelf voor dit aanbod moet instaan. Bovendien geeft het ICT-beleidsplan aan dat de lesfiches ook als inspiratiebron in de klas kunnen worden gebruikt en dat de klastitularis in de eerste plaats verantwoordelijk is voor het optimaal computergebruik binnen de eigen klasgroep.

Toch is het voor verschillende leerkrachten nog geen automatisme om de opgedane ICT-competenties van de leerlingen daadwerkelijk te implementeren in de dagdagelijkse klaspraktijk. Niet in alle klassen zijn de ICT-middelen permanent toegankelijk voor de leerlingen.

Materieel beheer
Uitrusting
Leermiddelen

De leerkrachten beschikken over een doorgaans goed uitgerust ICT-lokaal. Daarnaast kunnen ze gebruik maken van geïnstalleerde programma's op de klascomputers, en op cd-roms. Het internet is vlot toegankelijk. In alle klassen van de lagere afdeling zijn digitale borden aanwezig. In verschillende groepen zijn er aanzetten van tabletgebruik.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing

De evaluatie voor dit leergebied situeert zich vooral ten aanzien van het ICT-aanbod en de schoolorganisatie. Het is de werkgroep ICT die zich periodiek buigt over haar werking, de noden en de realisaties.

Evaluaties op niveau van de leerlingen komen voor dit leergebiedoverschrijdend thema niet voor.

Het schoolteam geeft in haar actieplan aan zoekende te zijn naar een passende evaluatiemethodiek voor de ICT-competenties en deze in kaart te brengen met het oog op rapportering.

De school wil stappen zetten om voor bepaalde aspecten een zachte evaluatie toe te passen. Voor veel leerkrachten is het nog niet duidelijk wat deze evaluatievormen inhouden en hoe men hierbij in zijn werk kan gaan. Ondanks enkele voorzichtige aanzetten, waarbij in bepaalde klassen leerlingen reflecteren over hun resultaten en de gevolgde processen, worden de ICT-competenties van de leerlingen nog niet in kaart gebracht. Bevindingen over de resultaten van leerlingen dienen nog niet expliciet om het eigen didactisch handelen bij te sturen.

Evaluatie
Rapporteringspraktijk
Evenwichtig en volledig
Interne en externe
communicatie

De verantwoordelijkheid om over de ICT-competenties van leerlingen te rapporteren, wordt voorlopig wat ten onrechte op de schouders van de leerkrachten gelegd. Dit geeft tot gevolg dat het ICT-gebeuren nog geen onderwerp is van rapportering.

Sommige leerkrachten beschikken over vrij gedetailleerde gegevens waarbij ze een beeld krijgen van het thuisgebruik van educatieve software. Ook deze kennis wordt nog niet gebruikt om de evolutie van de leerlingen af te zetten tegenover de vooropgestelde doelen en/of over de bevindingen te rapporteren.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

In verschillende klassen worden de ICT-middelen ingezet om te remediëren tijdens klasactiviteiten, in hoeken- of contractwerk of dienen ze als ondersteuning voor leerlingen met specifieke noden.

Begeleiding
Sociale en emotionele
begeleiding
School- en klasklimaat
Sociale vaardigheden

Bij heel wat lesfiches is voldoende aandacht voor samenwerkingsverbanden en interactie. Bovendien krijgen leerlingen een sterke begeleiding bij het veilig en verantwoord gebruik van ICT-toepassingen.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Interne expertise

De ICT-coördinator vervult op deze school zijn ondersteunende en coördinerende functie op een voortreffelijke wijze. Naast de aandacht voor de permanente eigen professionalisering voorziet de ICT-coördinator in de nodige opleiding van de leerkrachten. Jaarlijks worden de leerkrachten op de hoogte gebracht van het nascholingsaanbod voor ICT. Organieke nascholing gebeurt doorgaans op niveau van de scholengemeenschap, maar evengoed krijgen leerkrachten een antwoord op hun vraag naar professionele ondersteuning.

De aanwezigheid van de interne deskundigheid wordt functioneel en doelgericht aangewend binnen de scholengemeenschap. Dit alles leidde ertoe dat de leerkrachten doorgaans over voldoende competenties beschikken in de materie. De meeste leerkrachten staan open voor de mogelijkheden van de computer en vertonen een open geest tegenover de vernieuwingen in de ICT-wereld. Hiermee geven ze aan dat ze de kinderen ten volle willen begeleiden in de complexe wereld van efficiënte informatieverwerking, digitale mondigheid en communicatie.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school gaat op systematische wijze de situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na. Dat blijkt uit de regelmaat waarmee ze controles uitvoert of laat uitvoeren. Daardoor kent de instelling doorgaans de tekorten. Uit haar werkwijze blijkt dat de instelling gebruik maakt van de analyses van deskundigen en rekening houdt met de opmerkingen van personeel en externe deskundigen. Opgemerkte tekorten vinden we terug in de plannen die de beheersing ervan regelen. Sommige tekorten zijn op het ogenblik van de doorlichting al weggewerkt, andere zijn gepland. De school kan concrete en realistische plannen voorleggen, waardoor de onderwijsinspectie kan aannemen dat de uitvoering zal volgen.

Uit de controles en adviezen van externe controlediensten en de interne dienst blijkt dat er geen tekorten werden opgemerkt op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Niet alle lesplaatsen en lokalen werden tijdens de doorlichting bezocht. De vaststellingen in documenten van deskundigen stemmen in grote mate overeen met wat de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting opmerkte. Tijdens het bezoek ter plaatse viel op dat niet alle locaties even geschikt zijn. Er blijken ernstige tekorten voor de sanitaire voorzieningen. De toiletten voor personeel (bezoekers) en leerlingen en/of de toiletten voor jongens en meisjes zijn niet gescheiden en de instelling beschikt niet over minstens één aangepast toegankelijk toilet. Er is niet altijd een gebrevetteerde hulpverlener permanent aanwezig op elke vestigingsplaats.

De school krijgt omwille van de systematiek waarmee ze de tekorten opspoot en wegwerkt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarden bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Omwille van de systematiek waarmee de school de tekorten wegwerkt, de realisatie van kleinere (tussentijdse) oplossingen

en de aandacht voor proactieve acties, vertrouwt de onderwijsinspectie op het beleidsvoerend vermogen van de school om de resterende tekorten weg te werken.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja
Wordt de officiële school begeleid door de begeleidingsdienst van het GO!, OVSG of POV? (decreet bao - art. 62,§2,4°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de beroepsmogelijkheden	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend	ja
• de procedure volgens welke beroep kan worden ingediend tegen een beslissing van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de afspraken in verband met onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Voert de school een zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid met het oog op de optimale leer- en ontwikkelingskansen van alle leerlingen? (decreet bao - art. 153 septies)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja

Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja
Heeft de school overlegd of onderhandeld in het lokaal comité over een 29ste lestijd? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Evaluatiepraktijk

- Doelgerichtheid** Het schoolteam beschikt over een beperkt aantal afspraken, maar niet over een geformaliseerde visie over haar evaluatiepraktijk. De wijze waarop ze nagaat in welke mate de leerlingen alle gestelde leerdoelen hebben bereikt op het einde van een leer-of onderwijsperiode en in welke mate het onderwijsleerproces van de leerlingen kan geoptimaliseerd worden is niet opgenomen in het schoolwerkplan.
- Voor een aantal leergebieden beschikt het team over een vrij goed beeld over de competenties van al haar leerlingen. Het team verzamelt hiervoor gegevens over wat leerlingen kennen, hoe ze zijn en in mindere mate over wat leerlingen kunnen. Er zijn enkele afspraken over de gebruikte middelen om leerlingen te testen en de wijze waarop leerkrachten leerlingen kunnen observeren.
- Onderliggende principes, het samen nadenken over de richting, het doel en de aanpak van de evaluatiepraktijk in overeenstemming met wat de verschillende leerplannen melden, kwamen nog niet expliciet aan de orde. Het team is zich eerder impliciet bewust waar ze met haar evaluatie naartoe wil.
- Ondersteuning** Beleidsmatig wordt sterk ingezet op een schoolcultuur waar openheid, samenwerking en respect centraal staan. Dit toont zich in een sterke formele en informele overlegcultuur tussen de teamleden onderling en over de afdelingsgrenzen heen. Een brede gegevensverzameling dient als basis voor (multidisciplinair) overleg, de formulering van hulpvragen en informatieoverdracht aan derden. Het zorgteam ondersteunt de titularissen hierbij door diverse evaluaties af te nemen, de verkregen informatie te verwerken, te interpreteren en dit in het leerlingvolgsysteem te borgen. De meeste leerkrachten beschikken over gegevens die uit al dan niet occasionele observaties van leerlingen voortvloeien. Ze leggen deze informatie vrijblijvend vast aan de hand van diverse observatie- en evaluatiesystemen. Het kleutervolgsysteem bevat gelijkgerichte en inhoudelijke afspraken over de competenties per leeftijdsgroep. In de lagere afdeling zien we een divers beeld waarbij leerkrachten zowel methodegebonden als aanvullende eigen toetsen hanteren. Dit houdt het risico in dat de ontwikkeling van de kinderen op verschillende manieren wordt geëvalueerd en geïnterpreteerd. Het team doet beroep op de deskundigheid van externen om het evaluatieproces mee te ondersteunen, in mindere mate om dit proces mee vorm te geven.
- Doeltreffendheid** Het team staat af en toe stil bij aspecten van haar evaluatiepraktijk waarbij de structuren en in sommige gevallen ook de zelfreflectie voor dit proces voorop staan. Zo besliste het team om niet langer in te gaan op het extern toetsenaanbod van de koepel. Het team vond echter nog geen alternatief voor deze opzijgeschoven evaluatiemethodiek om de eigen resultaten af te zetten tegenover Vlaamse referentiegroepen. Anderzijds werd ook de evaluatiepraktijk voor het leergebied muzische vorming in functie van de evaluatie- en de rapporteringspraktijk in vraag gesteld. Hiermee geeft het team een aanzet om de kwaliteit van haar evaluatieproces te onderzoeken. De opvolging en de inhoudelijke uitwerking van de gemaakte afspraken dient nog grotendeels te gebeuren. De gegevens uit het leerlingvolgsysteem worden geanalyseerd en monden in zekere mate voor beide onderwijsniveaus uit in doelgerichte

zorginitiatieven. De communicatie in diverse vormen ondersteunt de evaluatie. Evaluatiebesprekingen gebeuren systematisch in overleg met het Centrum voor Leerlingenbegeleiding. Waar nodig worden ook de ouders of externe hulpverleners betrokken. Het evaluatiebeleid vertaalt zich nog niet in een doeltreffend proces om de onderwijskwaliteit op schoolniveau systematisch te evalueren en bij te sturen voor alle leergebieden. Bovendien zijn de normen en criteria die het team hanteert weinig transparant bij het toekennen van het getuigschrift basisonderwijs. Het is onduidelijk in welke mate de school een brede persoonlijkheidsontwikkeling en het geheel van de vorming hiervoor in rekening brengt.

Ontwikkeling De school gaat gepast om met vragen en verwachtingen van ouders. Zij weet daarin haar eigenheid te bewaren. Bovendien toont het beleid de nodige bereidheid om aan de verwachtingen van de overheid te voldoen. Tijdens interne overlegmomenten is er ruimte voor inhoudelijke discussie.

Ondanks de ruime periode tussen de publicatie van de leerplannen en de implementatie ervan op deze school, hervatte het team naar aanleiding van een recente studiedag de noodzakelijke leerplanstudie voor het leergebied muzische vorming. Hierbij zijn voor sommige domeinen zowel het onderwijsproces als de planning van het inhoudelijk aanbod succesvol afgesteld op de verwachtingen van het leerplan. Voor de evaluatie van dit leergebied is de school zoals eerder aangegeven nog zoekende. Voor velen is de definitie van zachte evaluatie en de concretisering ervan nog onduidelijk.

Sommige teamleden durven zichzelf in vraag te stellen en staan stil bij de eigen onderwijspraktijk. Ook vanuit het beleid zijn er indicaties dat leerkrachten aangemaand worden af en toe na te denken over de eigen aanpak en de effectiviteit van de klaspraktijk. Het team toont de nodige bereidheid om zich te blijven ontwikkelen en heeft intern voldoende beleidskracht om te groeien en de vernieuwingen verder op te volgen.

4.2 Deskundigheidsbevordering

Doelgerichtheid Jaarlijks worden alle leerkrachten verzocht een evaluatieformulier in te vullen waarin hun verwachtingen worden opgenomen. De synthese ervan dient om de prioriteiten van het komende jaar te bepalen. Daarnaast worden prioriteiten bepaald vanuit vernieuwingstendensen of vanuit het directieteam. Dit leidt ertoe dat zowel technisch organisatorische aspecten, de ontwikkeling van vernieuwende inzichten als competentieverhogende initiatieven voor leerkrachten op de prioriteitenlijst voorkomen. De schoolprioriteiten zijn doorgaans gekend en doorleefd bij de teamleden. De teamgerichte nascholing en studiedagen sluiten bij de prioriteiten aan en zijn vooral gericht op de directe bruikbaarheid. De nascholingsinitiatieven verlopen zoveel als mogelijk samen met de verschillende teams uit de scholengemeenschap. De meeste leerkrachten tekenen regelmatig in op individuele nascholing die aansluiten bij de schoolprioriteiten of de persoonlijke ontwikkelingsdomeinen. Sommige nascholingsinitiatieven vloeien voort uit klasobservaties en/of functioneringsgesprekken. De meeste prioriteiten situeren zich in de korte termijnplanning.

Ondersteuning De leerkrachten geven aan dat ze voldoende kansen krijgen om zich professioneel te bekwamen en weten dat er verwachtingen zijn om zich bij te

scholen. Ze worden hierin vanuit het beleid aangespoord. De directie maakt de nascholingsinitiatieven kenbaar door gerichte mailings en door folders te voorzien in de leraarskamer. Leerkrachten maken keuzes die door de directie worden bekrachtigd met een inschrijving tot deelname. De verslagen van personeelsvergaderingen geven aan dat er een evenwicht is tussen organisatorische en onderwijskundige afspraken. Die komen na overleg tot stand, soms na externe ondersteuning. Al naar gelang de praktische organisatie en de inhoud worden nascholing gezamenlijk of niveauspecifiek aangeboden vanuit de scholengemeenschap. Er is een groeiende cultuur van ervaringsuitwisseling met de collega's uit de scholengemeenschap. Er zijn aanzetten tot professionele uitwisselingsbezoeken, in mindere mate tot hospiteerbeurten. Een uitzondering hierop is de ondersteuning vanuit de ICT-coördinator. Er is een sterke ondersteuning voor beginnende leerkrachten en leerkrachten met een nieuwe opdracht. Ook vanuit de zorgwerking zijn er initiatieven om leerkrachten professioneel te ondersteunen en wordt aangegeven dat de teamleden terecht kunnen in de orthotheek.

- Doeltreffendheid** Van leerkrachten wordt verwacht dat ze op personeelsvergaderingen verslag uitbrengen van de gevolgde nascholing en dat ze het geleerde in de klas uitproberen. Ondanks de sterke ontwikkelingspolitiek van de school, de vele teamgerichte nascholing- en studiedagen laat een doeltreffende aanpak soms lang op zich wachten of bleef deze helemaal uit. Dit laatste heeft een weerslag op het onderwijsaanbod en op ondersteunende processen ervan. Bijgevolg is de verwachte invulling voor sommige leergebieden, zoals de leerplannen die voorschrijven nog altijd niet opgenomen in het onderwijsaanbod. Dit is het geval in de lagere afdeling voor het leergebied muzische vorming, waar de school zich aan het begin van een ontwikkelingsproces bevindt. Bovendien vinden sommige nascholingsinitiatieven in beperkte mate weerklank in de eigen klas. Dit geldt onder meer voor de geleerde toepassingen binnen de ICT-momenten.
- Ontwikkeling** De meeste teamleden zijn veranderings- en vernieuwingsgezind en nemen hun opdracht sterk ter harte. Er is de nodige alertheid voor onderwijsvernieuwing vanuit het sterk complementair werkend directieteam. Dit heeft tot gevolg dat professionalisering vanuit het beleid wordt gestuurd en dat zowel in de kleuter- als in de lagere afdelingen talrijke onderwijsvernieuwend initiatieven zichtbaar zijn in het didactisch handelen van de leerkrachten. De aanwending van de aanwezige interne expertise kan nog optimaler. De participatie van de school aan een initiatief voor werkplekleren biedt de leerkracht soms nieuwe inzichten.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap De drie directeurs van de afzonderlijke scholen vormen een hecht directieteam. Ze beheren het onderwijskundig beleid van de pedagogische eenheid. Eén directeur neemt de onderwijskundige leiding op zich voor het kleuteronderwijs. Ze doet dit ook voor die afdelingen die niet tot haar administratieve school behoren. De andere directeurs spitsen zich vooral toe op het lager onderwijs. De directeurs staan erop dat ze alle beslissingen en initiatieven eerst onderling bespreken vooraleer ze die meedelen aan het team. Daarvoor komen ze zeer geregeld op informele wijze samen, maar er zijn ook structureel tweewekelijkse formele overlegmomenten met agendaplanning en verslaglegging. De administratieve en organisatorische leiding van elke afzonderlijke school wordt waargenomen door de directeur die administratief verbonden is aan de school. Dit geldt ook voor het coachen en evalueren van de leerkrachten. Voor alle leerkrachten van het kleuteronderwijs in de pedagogische eenheid is deze opdracht toevertrouwd aan de directeur van de kleuterschool. Het coördinerend beleid van de scholengemeenschap neemt ook enkele taken van de directies over, zoals het administratief personeelsbeleid en het beleid over de gebouwen. Daardoor krijgt het directieteam meer tijd voor het pedagogisch-didactisch beleid, dat ze ook opnemen.

De teamleden ervaren het directieteam als een hecht blok en waarderen hun afzonderlijke expertise. De leerkrachten geven aan dat de complementariteit van het directieteam een meerwaarde betekent voor het onderwijskundig functioneren van de scholen. Ze voelen de ruimte om de authenticiteit van elke school te behouden rekening houdend met de plaatselijke context en het leerlingenprofiel. Ze waarderen de kansen om in een groter geheel onderwijskundige inzichten met elkaar te delen en tot gezamenlijke afspraken te komen. Door de grootte van het team is het nu ook mogelijk om deeltaken aan verschillende werkgroepen toe te vertrouwen. Allen staan positief tegenover de beslissing uit het verleden om een pedagogische eenheid te vormen.

Er is in het leerkrachtenteam een grote eensgezindheid over de gehanteerde leiderschapsstijl. Ze aanzien het directieteam als inspirerend dat hen een onderwijskundige koers aanreikt. Ze voelen zich door hen ondersteund in een sfeer van vertrouwen en begrip. Allen waarderen het participatief karakter van de schoolleiding en de bereidheid van de directies om oplossingen te zoeken bij didactische of persoonlijke problemen.

Visieontwikkeling De drie administratieve scholen profileren zich naar de buitenwereld toe als een eenheid. Het pedagogisch project is gemeenschappelijk. Het team hecht in dat opvoedingsproject veel belang aan het open karakter van de school. Het beleid en de leerkrachten nemen initiatieven die kaderen in een brede schoolvorming waarbij de ouders zoveel als mogelijk worden betrokken. Daarmee willen ze voor enkele afdelingen ook aansluiten bij de sociologische realiteit van een veranderende instroom. Het jaarlijkse animatieproject maakt de pijlers van het pedagogisch project concreet voor de leerlingen. De nadruk ligt op het welbevinden van de leerlingen en leerkrachten, op de sociale vorming en de talentontwikkeling.

De gezamenlijke doelgerichtheid en gelijke opvattingen over onderwijs en opvoeding zijn sterk aanwezig in het team. De schoolleiding en het leerkrachtenteam zitten daarvoor op één lijn.

Besluitvorming Er zijn veelvuldige overlegkansen. De teamvergaderingen gaan tweewekelijks door. Er wordt gestreefd naar een evenwicht tussen schoolgebonden en niveaugebonden vergaderingen. De teamleden ervaren alle overlegmomenten als gestructureerd en efficiënt. De besluitvorming is gebaseerd op participatief overleg. Het team ervaart dat ze daardoor mee richting geven aan het beleid en dat er met hen rekening wordt gehouden.

Kwaliteitszorg Het directieteam neemt meerdere initiatieven voor de interne kwaliteitszorg. De periodieke en gestructureerd formele bevestigingen over de tevredenheid van het leerkrachtenteam, de ouders en de kinderen bieden hen informatie over het beleid. Na overleg worden de hoofdzaken opgenomen in de prioriteitenplanning.

De outputgegevens van de leerlingenresultaten op het einde van de basisschool geven geen aanleiding tot een structurele en gemeenschappelijke reflectie. De school neemt niet meer deel aan externe betrouwbare en valide toetsen, waardoor ze zich niet kunnen vergelijken met andere scholen met eenzelfde leerlingenprofiel.

De outputgegevens van het vervolgonderwijs leiden enigszins tot een reflectie en worden meegenomen in het beleidsproces van vernieuwingen.

Talenbeleid De school heeft een eigen visie op talenbeleid uitgewerkt. Dat leidde tot enkele concrete doelen en acties. De inspanning om te streven naar een krachtige leeromgeving is hiervan een pijler. Er wordt eveneens veel belang gehecht aan de omgang met verschillende taalculturen en de intentie tot activering van kinderen met taalachterstand. Er zijn goede afspraken over het gebruikte taalregister bij de communicatie met de ouders. De talrijke initiatieven binnen het talenbeleid zijn ondersteunend voor de onderwijskwaliteit van het leergebied Nederlands.

GOK- en zorgbeleid Het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school is gebaseerd op de analyse van data die de noden van enkele leerlingen(groepen) in kaart brengt. De school heeft een duidelijke visie over de wijze waarop ze haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid vorm wil geven. Ze formuleert hiervoor operationele doelen op leerlingen-, leerkrachten- en schoolniveau. Mogelijks is er ook afstemming met het beleid van de scholengemeenschap. De vooropgestelde doelen en de daaraan gekoppelde acties sluiten aan bij de noden van de leerlingen.

De schoolorganisatie faciliteert het bereiken van de vooropgestelde doelen binnen het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid.

De acties (op leerling-, leerkrachten- en schoolniveau) die de school uitwerkt sluiten nauw aan op de vooropgestelde doelen. Hierbij is er expliciete aandacht voor kleuterparticipatie en voor het afstemmen van de eigen acties op het beleid van de scholengemeenschap.

Het zorgteam evalueert de effecten van de acties binnen het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid, maar communiceert dit beperkt of niet met het team.

De school heeft in haar professionaliseringsbeleid aandacht voor de deskundigheidsbevordering van alle teamleden in functie van het schooleigen zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid.

Deliberatie De inspectie oordeelt dat in de lagere afdeling het leergebied muzische vorming nog niet voldoet aan de maatschappelijke verwachtingen. Het directieteam en de

leerkrachten beschikken wel over een sterke beleidskracht. De recente inspanningen en de voorgelegde beleidsinitiatieven bieden een zekere waarborg dat het team in staat is om dit tekort op korte termijn zelfstandig weg te werken. De inspectie stelt vast dat het schoolteam voldoende bereidwilligheid aan de dag legt om dit te realiseren. Daarom leidt dit tekort niet tot een 'gunstig advies beperkt in de tijd', maar wordt het gedelibereerd.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De inspanningen in het kleuteronderwijs om de ontwikkelingsdoelen voor de onderzochte leergebieden na te streven.
- De wijze waarop de kleuteronderwijzers het onderwijsaanbod vanuit de leerplannen bewaken op volledigheid en bijsturen waar nodig.
- De goed gestructureerde kleuterklassen en het rijke ontwikkelingsaanbod.
- Het doelgericht onderwijsleeraanbod Nederlands in de lagere afdeling, conform het leerplan, met voldoende gradatie en continuïteit.
- Het evenwicht in het leeraanbod in de lagere afdeling tussen de domeinen van Nederlands met veel kansen tot expressie en creativiteit.
- Het creatief onderwijsleeraanbod in de lagere afdeling voor enkele domeinen muzische vorming in overeenstemming met de verwachtingen van het leerplan.
- Het onderwijs om de ICT-eindtermen na te streven, gebaseerd op concrete leerlijnen en verwachte competenties per leeftijdsgroep.
- De planmatige aanpak van de zorginitiatieven in het lager onderwijs voor het spelling- en leesonderwijs.
- De initiatieven in het streven naar een brede vorming vanuit de onderzochte leergebieden in beide onderwijsniveaus.
- De aandacht voor de preventieve basiszorg waarbij de leerkrachten een onderwijsstijl hanteren om kinderen vanuit een gestructureerd en veilig leerklimaat te laten ontwikkelen en leren.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De groeiende aandacht bij de meeste teamleden om te reflecteren over de kwaliteit van de onderzochte processen en de bereidheid om bij te sturen.
- De ontwikkelingsbereidheid van de teamleden.
- Het groeiende rendement van de vormingsmomenten.

Wat betreft het algemeen beleid

- De sterke onderwijskundige sturing vanuit het hechte directieteam.
- Het participatief, inspirerend en ondersteunend beleid voor de leerkrachten.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De afspraken in de kleuterafdeling voor het onderwijsleeraanbod van woordenschat en begrippen.
- De systematische en gestructureerde ondersteuning van kinderen met taalnoden en taalachterstand.
- De registratie van de ondersteunende acties en stappen in het kindvolgsysteem.
- De evaluatiepraktijk van muzische vorming en ICT in de lagere afdeling.
- De rapporteringspraktijk van Nederlands, muzische vorming en ICT in de lagere afdeling.
- De kansen tot actief, probleemoplossend en zelfstandig leren in de lagere afdeling.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De evaluatiepraktijk afstemmen op de leerplannen en de leerplandoelen.
- De aanwezige interne expertise nog meer benutten.

Wat betreft het algemeen beleid

- De kwaliteitszorg gebaseerd op externe, valide en betrouwbare testen.
- De verantwoordelijkheid in het ICT-onderwijs op de klasvloer opvolgen.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De eindtermen voor muzische vorming in de lagere afdeling bereiken door een volledig onderwijsleeraanbod en door een evenwicht tussen de verschillende domeinen op basis van het leerplan.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor het **kleuteronderwijs** en het **lager onderwijs**.
- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Hendrik D'Hulster de inspecteur-verslaggever	Ilse DESMET de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	